

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Mrs Annwen Morgan
Prif Weithredwr – Chief Executive
CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD		NOTICE OF MEETING	
CYFARFOD ARBENNIG O'R PWYLLGOR SAFONAU		EXTRAORDINARY MEETING OF THE STANDARDS COMMITTEE	
DYDD IAU, 6 CHWEFOR 2020 am 1.00 o'r gloch		THURSDAY, 6 FEBRUARY 2020 at 1.00 pm	
YSTAFELL BWYLLGOR 1 SWYDDFEYDD Y CYNGOR LLANGFNI		COMMITTEE ROOM 1 COUNCIL OFFICES LLANGFNI	
Swyddog Pwyllgor	Mrs Shirley Cooke 01248 752514	Committee Officer	

Aelodau Annibynnol / Independent Members

Mr Thomas Rhys Davies
Mrs Celyn Menai Edwards
Mr John R Jones
Mrs Gill Murgatroyd
Mrs Sharon Warnes

Yn cynrychioli'r Cyngor Sir / Representing the County Council

Y Cynghorydd/Councillor J Arwel Roberts
Y Cynghorydd/Councillor Dafydd Rhys Thomas

Yn cynrychioli'r Cynghorau Tref/Cymuned / Representing the Town/Community Councils

Mr Keith Roberts
Mr Iorwerth Roberts

R H A G L E N

1 CADEIRYDD AR GYFER Y CYFARFOD

Ethol Cadeirydd ar gyfer y cyfarfod yma.

2 COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL (Tudalennau 1 - 12)

Cadarnhau cofnodion drafft y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Medi 2019, gan gynnwys unrhyw faterion yn codi.

[Yr aelodau all bleidleisio ar yr eitem yma ydi'r aelodau oedd yn bresennol yn y cyfarfod ar 17 Medi 2019, sef John R Jones, Iorwerth Roberts, Keith Roberts a Dafydd Rhys Thomas.

Ni all aelodau newydd y Pwyllgor Safonau bleidleisio ar yr eitem yma.]

3 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan Aelod neu Swyddog mewn perthynas ag unrhyw eitem of fusnes.

4 ETHOL CADEIRYDD (Tudalennau 13 - 22)

Ethol Cadeirydd ar gyfer Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Ynys Môn.

5 ETHOL IS-GADEIRYDD (Tudalennau 23 - 32)

Ethol Is-gadeirydd ar gyfer Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Ynys Môn.

[I ddilyn, ar ddiwedd y cyfarfod hwn, bydd sesiwn anffurfiol ar hyfforddiant y Côt Ymddygiad ar gyfer yr aelodau annibynnol newydd. Mae croeso i aelodau eraill y Pwyllgor aros ymlaen ar gyfer yr hyfforddiant hefyd.]

PWYLLGOR SAFONAU

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Medi 2019

PRESENNOL:

Aelodau Annibynnol

Mr Michael Wilson (Cadeirydd)
Mr Islwyn Jones (Is-Gadeirydd)

Ms Denise Harris-Edwards
Mr John R Jones
Mrs Dilys Shaw

Yn cynrychioli'r Cyngor Sir

Y Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas

Yn cynrychioli Cyngorau Tref a Chymuned

Y Cynghorydd Iorwerth Roberts
Y Cynghorydd Keith Roberts

WRTH LAW:

Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor/
Swyddog Monitro
Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd (ar gyfer
Eitem 5)
Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) (MY)
Rheolwr Datblygu Adnoddau Dynol (ar gyfer Eitem 4)
Swyddog Datblygu AD dan Hyfforddiant (CD) (ar
gyfer Eitem 4)
Swyddog Pwyllgor (SC)

**HEFYD YN
BRESENNOL:**

Mr Thomas Rhys Davies
Mrs Gill Murgatroyd
Mrs Sharon Warnes

YMDDIHEURIADAU: Y Cynghorydd John Arwel Roberts

1. DATGANIADAU O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

**2. PENODI PEDWAR AELOD CYFETHOLEDIG NEWYDD AC UN AELOD
ETHOLEDIG I'R PWYLLGOR SAFONAU**

Cyflwynwyd - adroddiad gan Gadeirydd Panel Dewis y Pwyllgor Safonau
mewn perthynas â'r uchod.

Adroddodd y Swyddog Monitro bod tymor pedwar o'r pum aelod annibynnol ar y Pwyllgor Safonau yn dod i ben ar 19 Rhagfyr 2019. Bydd y pumed aelod, Mr John Robert Jones, a benodwyd ym mis Rhagfyr 2017, yn parhau yn ei rôl.

Nodwyd bod y Cyngor Sir wedi dirprwyo awdurdod i Banel Dewis y Pwyllgor Safonau gynnal y broses recriwtio a dewis ar gyfer penodi aelodau newydd i'r Pwyllgor Safonau.

Adroddodd y Swyddog Monitro fod y Panel wedi llunio rhestr fer o ymgeiswyr i'w cyfweld, a chynhaliwyd cyfweiliadau ar 29 a 30 Gorffennaf 2019. Enwebodd y Panel y pedwar aelod canlynol o'r cyhoedd i'w penodi i rôl aelodau annibynnol o'r Pwyllgor Safonau:-

Mr Thomas Rhys Davies
Mrs Celyn Menai Edwards
Mrs Gill Murgatroyd
Mrs Sharon Warnes

Cadarnhawyd y penodiadau gan y Cyngor llawn yn ei gyfarfod ar 10 Medi 2019.

Cadarnhawyd y bydd y Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas yn parhau yn ei rôl fel cynrychiolydd y Cyngor Sir ar y Pwyllgor Safonau tan yr etholiad nesaf yn 2022.

Mae'r Cynghorydd Trefor Lloyd Hughes wedi rhoi'r gorau i'w swydd fel cynrychiolydd y Cyngor Sir ar y Pwyllgor Safonau, ac mae'r Cynghorydd John Arwel Roberts wedi cymryd ei le.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys yr adroddiad a'r argymhellion a wnaed gan Banel Dewis y Pwyllgor Safonau, ac a dderbyniwyd gan y Cyngor llawn ar 10 Medi 2019:-

- **Penodi Mr Thomas Rhys Davies, Mrs Celyn Menai Edwards, Mrs Gill Murgatroyd a Mrs Sharon Warnes fel aelodau annibynnol cyfetholedig o'r Pwyllgor Safonau o 20 Rhagfyr 2019; am hyd at ddau dymor, fel y caniateir gan statud a'r Cyfansoddiad.**
- **Pe bai swydd achlysurol arall yn codi ar gyfer aelod annibynnol o'r Pwyllgor Safonau yn ystod y deuddeng mis nesaf, penodi Mrs Pauline Vella i'r rôl hon yn awtomatig heb fod angen proses recriwtio arall, ar yr amod pob amser fod Mrs Vella yn parhau i fod yn gymwys ar gyfer y rôl.**
- **Cadarnhau y bydd y Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas yn parhau fel cynrychiolydd Cynghorydd Sir tan yr etholiad nesaf yn 2022.**
- **Cadarnhau penodiad y Cynghorydd Sir John Arwel Roberts yn aelod o'r Pwyllgor Safonau, tan yr etholiad nesaf yn 2022 yn y lle cyntaf, gyda'r posibilrwydd o wasanaethu am dymor pellach.**
- **Cadarnhau y dylid rhoi awdurdod i'r Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/-Swyddog Monitro gynnwys Panel Dewis y Pwyllgor Safonau yng Nghyfansoddiad y Cyngor er mwyn osgoi'r**

angen parhaus am “ddarpariaethau arbed” yn yr adroddiad ar strwythur pwyllgorau, a gadarnheir gan y Cyngor yn ei gyfarfodydd blynyddol.

3. COFNODION CYFARFOD

Cadarnhawyd bod cofnodion drafft y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 13 Mawrth 2019 yn gywir.

Materion yn codi o'r cofnodion:-

Adroddodd y Swyddog Monitro bod dogfen “materion yn codi” wedi cael ei hanfon at holl aelodau'r Pwyllgor Safonau yn manylu ar y camau a gymerwyd yn unol â chofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 13 Mawrth 2019.

Adroddodd y Swyddog Monitro fod Modern.Gov wedi ymateb i ymholiad TGCh ynghylch ychwanegu naratif at y system Modern.Gov, fel y gall aelodau cyfetholedig ychwanegu gwybodaeth o gwymplen ar gyfer 'Datganiadau o Ddiddordeb', 'Anrhegion a Lletygarwch 'a' Hyfforddiant '. Ar hyn o bryd, dim ond enwau Aelodau etholedig sydd wedi'u cynnwys ar y 'gwymplen' ar-lein.

Adroddodd y Swyddog Monitro y byddai'n costio £5000 i ddiweddarau'r system Modern.Gov i gynnwys naratif.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi ffi Modern.Gov i weithredu'r newidiadau uchod i'r system Modern.Gov.**
- **Bod y Swyddog Monitro, ar ran y Pwyllgor Safonau, yn gwneud cais am gyllid gan y Swyddog Adran 151 i ddiweddarau'r system i gynnwys yr aelodau cyfetholedig ar y 'gwymplen'.**

Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod

4. DATBLYGU A HYFFORDDI AELODAU

Cyflwynwyd - adroddiad cynnydd gan y Rheolwr Datblygu Adnoddau Dynol ar gyfleoedd datblygu a gynigiwyd i Aelodau ers cyflwyno'r adroddiad blaenorol i'r Pwyllgor hwn ar 13 Mawrth 2019.

Cafwyd ddiweddariad ar y Cynllun Hyfforddi a Datblygu Aelodau gan y Rheolwr Datblygu AD. Dywedodd y bydd y Cynllun Datblygu yn cael ei gylchredeg i'r Pwyllgor Safonau a'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd bob chwarter i nodi cyrsiau a fyddai'n addas ar gyfer Pwyllgorau Sgriwtini, y Pwyllgor Safonau ac aelodau cyfetholedig. Nodwyd bod y Cynllun Datblygu yn ddogfen esblygol sy'n cael ei diweddarau'n barhaus.

Amlygodd y Rheolwr Datblygu AD y pwyntiau a ganlyn:-

- Mae ffurflenni gwerthuso cyrsiau ar gael ar-lein ac ar ffurf bapur. Er bod Aelodau'n cael eu hannog i lenwi ffurflenni ar-lein, mae'r defnydd a wneir o'r ffurflenni electronig wedi bod yn gyfyngedig.
- Mae angen i aelodau gymryd cyfrifoldeb personol am gofnodi manylion ar-lein am hyfforddiant/cyrsiau y maent wedi'u mynychu / gwrthod. Anogir aelodau i gyhoeddi eu cofnodion presenoldeb ar wefan y Cyngor o dan eu proffil unigol.
- Mewn perthynas ag E-Ddysgu, mae datblygiadau wedi digwydd mewn perthynas â Phlatform E-Ddysgu'r GIG, a fydd yn golygu y bydd y system yn haws i'w defnyddio. Bydd modd cael at fodiwlau E-Ddysgu ar I-pad yn haws hefyd.
- Mae'r Tîm Dysgu a Datblygu wedi bod yn gweithio gyda'r Gwasanaeth TGCh a'r Gwasanaethau Democraidaidd i gynhyrchu llawlyfr i'r Aelodau ar faterion TGCh. Trefnwyd sesiynau galw heibio i gynorthwyo Aelodau gydag unrhyw faterion TGCh.
- Bellach gellir gweld y cyflwyniad Powerpoint ar GDPR a gyflwynwyd ym mis Chwefror 2019 ar MonITor. Mae sesiwn hyfforddi orfodol ychwanegol wedi'i threfnu ar gyfer yr Hydref, a gwahoddir aelodau'r Pwyllgor Safonau ac aelodau cyfetholedig i fynychu.
- Hyfforddiant Cydraddoldeb ac Amrywiaeth - trefnwyd a chyflwynwyd dwy sesiwn. Mae sesiynau hyfforddi gorfodol pellach wedi'u trefnu ar gyfer yr Hydref, a gwahoddir aelodau'r Pwyllgor Safonau ac aelodau cyfetholedig.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi a derbyn y Cynllun Hyfforddi a Datblygu Aelodau.**
- **Arddangos copi o'r Rhaglen Hyfforddi Aelodau Etholedig yn Iolfa'r Aelodau.**
- **Bod y Llawlyfr Sgiliau TGCh yn cael ei gylchredeg i'r Aelodau Etholedig a'r Aelodau Cyfetholedig.**
- **Gofyn i Arweinwyr Grŵp atgoffa Aelodau o'r angen i fynychu sesiynau hyfforddi gorfodol a sesiynau hyfforddi eraill.**

Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod

5. MATERION SY'N YMWNEUD AG AELODAU

Cyflwynwyd - adroddiad diweddar gan y Pennaeth Gwasanaethau Democraidaidd ar amrywiol faterion yn ymwneud ag Aelodau.

Adroddodd y Pennaeth Gwasanaethau Democraidaidd fod 28 o'r 30 Aelod bellach wedi cwblhau a chyhoeddi eu Hadroddiadau Blynyddol ar gyfer 2018/19 ar-lein. Dywedodd nad yw dau Aelod wedi cyflwyno eu Hadroddiadau Blynyddol am y cyfnod, a bod eu Harweinydd Grŵp wedi cael gwybod.

Nodwyd y bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democraidaidd ar 25 Medi 2019, o ran trefniadau ar gyfer paratoi Adroddiadau Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol. Bydd unrhyw ddisgwyliadau ar Aelodau yn dod i'r amlwg yn y Bil Llywodraeth Leol sydd ar ddod.

Adroddodd y Pennaeth Gwasanaethau Democraataidd y dyfarnwyd Siarter Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru gyfer Datblygu a Chefnogi Aelodau i'r Cyngor Sir ac fe'i cyflwynwyd yn swyddogol i'r Cyngor ym mis Gorffennaf a bydd mewn grym am gyfnod o dair blynedd.

PENDERFYNWYD nodi cynnydd fel y manylir yn yr adroddiad.

Camau Gweithredu: Dim

6. Cwynion am Ymddygiad a Gyflwynwyd i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) ar y diweddariad chwarterol ynghylch cwynion a oedd ar ffurf matricesau ar gyfer (a) Cyngorwyr Sir, a (b) Cyngorwyr Tref a Chymuned mewn perthynas â Chwarter 4 2018/19 a Chwarter 1 2019 / 20.

Dywedodd y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) na chyflwynwyd unrhyw gwynion yn erbyn Cyngorwyr Sir Ynys Môn rhwng Ionawr a Mawrth 2019 (Chwarter 4), ac Ebrill a Mehefin 2019 (Chwarter 1).

Adroddwyd bod tair cwyn wedi'u gwneud yn erbyn Cyngorwyr Tref a Chymuned ar y matrices ar gyfer Chwarter 4; roedd yr Ombwdsmon yn ymchwilio i'r gŵyn gyntaf, nid oedd yn ymchwilio i'r ail, ac roedd yn ystyried y drydedd gŵyn. O ran y matrices ar gyfer Chwarter 1, adroddwyd bod dau fater gyda'r Ombwdsmon i'w hystyried ganddo.

Mewn perthynas â'r cyntaf o'r cwynion hynny a oedd ar ôl, mae'r Ombwdsmon wedi dod i'r casgliad, yn dilyn ymchwiliad, nad oes tystiolaeth o fethiant i gydymffurfio â'r Côd Ymddygiad. O ran yr ail, mae'r Ombwdsmon wedi penderfynu peidio ag ymchwilio.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi'r adroddiad ac Atodiadau 1-4.**
- **Bod y Swyddog Monitro yn cylchredeg Atodiadau 1-4 i'r Cyngorau Tref a Chymuned ac Aelodau Etholedig a Chyfetholedig y Cyngor.**

Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod

7. Penderfyniadau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/ Swyddog Monitro yn crynhoi gwybodaeth a gyhoeddwyd am benderfyniadau Cymru Gyfan gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn ei Goflyfrau ar gyfer Chwefror a Mai 2019.

Amlygodd y Swyddog Monitro'r canlynol o'r adroddiad:

- Pan fônt yn defnyddio cyfryngau cymdeithasol, dylai Cyngorwyr wahanu eu tudalennau cyfryngau cymdeithasol preifat oddi wrth eu rôl fel Cyngorwyr. Mewn rhai achosion bydd hyn yn osgoi gweithredu'r Côt Ymddygiad.
- Rhoddyd pwyslais ar yr angen i Gyngorwyr Cymuned ymgymryd â hyfforddiant cydraddoldeb ac amrywiaeth yn dilyn cwyn yn erbyn Cyngorydd Cymuned a oedd wedi gwneud sylwadau a oedd yn gwahaniaethu ar sail oed a sylwadau gwahaniaethol.
- O ran y diddordebau i'w cofrestru ymlaen llaw, atgoffwyd yr Aelodau bod raid iddynt gofrestru eu diddordebau cyn pen 28 diwrnod o gael eu hethol i'r swydd, ac i ddiweddarau'r gofrestr, os bydd unrhyw newidiadau, cyn pen 28 diwrnod arall.
- Cyfeiriodd y Swyddog Monitro at gwyn yn erbyn Cyngorydd gan Gyngor Cymuned Bugeildy, a fethodd â datgan mewn cyfarfod ei fod yn berchen ar dir a fyddai'n cael ei effeithio gan y mater dan sylw, gan felly dorri'r Côt. Canfu'r Ombwdsmon fod gan y mater arwyddocâd ehangach i'r gymuned ac felly ni chymerwyd unrhyw gamau.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi'r adroddiad a'r atodiadau.**
- **Yn amodol ar ymateb yr Ombwdsmon mewn perthynas â Chyngor Cymuned Bugeildy, bod y Swyddog Monitro yn ceisio gwybodaeth bellach pe bai angen gan Glerc Cyngor Cymuned Bugeildy, ar y sail y byddai gwybodaeth o'r fath yn cael ei golygu a'i rhannu'n gyfrinachol ag aelodau'r Pwyllgor Safonau, er gwybodaeth yn unig.**

Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod

8. PENDERFYNIADAU PANEL DYFARNU CYMRU

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) mewn perthynas â phenderfyniadau a wnaed ac a gyhoeddwyd gan Banel Dyfarnu Cymru ers cyfarfod diwethaf y Pwyllgor Safonau ar 13 Mawrth 2019.

Esboniodd y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) yr adroddwyd ar un achos, a oedd yn ymwneud â chyn-Gyngorydd Sir (Cyngorydd Cymuned ar hyn o bryd) yng Nghyngor Sir Fynwy yn torri'r Côt Ymddygiad. Nodwyd bod y Pwyllgor Safonau wedi trafod yr achos gwreiddiol yn ei gyfarfod ar 13 Mawrth 2019 (Eitem 7 ar y rhaglen). Mae'r adroddiad cyfredol mewn perthynas â sylwadau pellach a wnaed gan y Cyngorydd yn dilyn gwrandawriad gwreiddiol Panel Dyfarnu Cymru.

Penderfynodd tribiwnlys yr achos y dylid gwrthod yr achos gan nad oedd cwyn ysgrifenedig, ac roedd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi cyfeirio'r mater at Banel Dyfarnu Cymru heb ymchwiliad. Roedd yn bryderus nad oedd yr Ombwdsmon wedi dilyn y weithdrefn gywir wrth gyfeirio'r mater yn uniongyrchol heb ymchwiliad.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys yr adroddiad a'r crynodeb o'r achos.

Camau Gweithredu: Dim

9. CANIATADAU ARBENNIG

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) ar ganlyniad ceisiadau am ganiatâd arbennig a dderbyniwyd ers cyfarfod diwethaf y Pwyllgor Safonau ar 13 Mawrth 2019. Ar yr achlysur hwn, roedd yr holl geisiadau'n ymwneud â Rhaglen Moderneiddio Ysgolion y Cyngor Sir.

Adroddodd y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) ar y ceisiadau canlynol am ganiatadau arbennig:-

- 7.3.19 – Rhoddwyd caniatâd arbennig bloc i 8 aelod o Gyngor Cymuned Llanelian i oresgyn nifer o ddiddordebau rhagfarnus gwahanol mewn perthynas â darparu addysg gynradd yn ardal Amlwch.
- 22.3.19 - Rhoddwyd caniatâd arbennig bloc i 5 Aelod o'r Pwyllgor Gwaith a chanddynt ddiddordebau rhagfarnus ar y sail eu bod yn neiniau a theidiau i blant a phobl ifanc a allai gael eu heffeithio gan benderfyniad mewn perthynas â darparu addysg ôl-16 yn y Sir.
- 29.3.19 - Rhoddwyd caniatâd arbennig cyfyngedig i'r Cynghorydd Carwyn Jones mewn perthynas â diddordebau rhagfarnus o ran darparu addysg ôl-16 yn y Sir, ar y sail ei fod yn riant i blant yn Ynys Môn ac yn gweithio i ddarparu'r addysg ôl-16.
- 18.7.19 - rhoddwyd caniatâd arbennig i'r Cynghorydd Derek Owen o Gyngor Cymuned Llanbadrig mewn perthynas â diddordebau rhagfarnus ynghylch darparu addysg gynradd yn ardal Amlwch.

PENDERFYNWYD:-

- **Bod y Pwyllgor Safonau yn nodi'r caniatadau arbennig a roddwyd ac ar ba seiliau ac o dan ba amgylchiadau y rhoddwyd nhw.**
- **Bod cofnodion drafft y Panel Caniatâd Arbennig a gynhaliwyd ar 7.3.19 wedi'u cadarnhau fel rhai cywir gan aelodau'r Panel yn unig (Michael Wilson, John R Jones a Keith Roberts).**
- **Bod cofnodion drafft y Panel Caniatâd Arbennig a gynhaliwyd ar 22.3.19 wedi'u cadarnhau fel rhai cywir gan aelodau'r Panel yn unig (Michael Wilson, Denise Harris-Edwards a John R Jones).**
- **Bod cofnodion drafft y Panel Caniatâd Arbennig a gynhaliwyd ar 29.3.19 wedi'u cadarnhau fel rhai cywir gan aelodau'r Panel yn unig (Michael Wilson, Denise-Harris Edwards a John R Jones).**
- **Bod cofnodion drafft y Panel Caniatâd Arbennig a gynhaliwyd ar 18.7.19 wedi'u cadarnhau fel rhai cywir gan aelodau'r Panel yn unig (Michael Wilson, John R Jones a Keith Roberts).**

Cam Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod

10. **ADOLYGIAD O'R COFRESTRAU DIDDORDEBAU AR GYFER AELODAU ETHOLEDIG A CHYFETHOLEDIG CYNGOR SIR YNYS MÔN**

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) ar yr uchod.

Adroddodd y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) fod yr adolygiad o'r tair Cofrestr o Ddiddordeb ar gyfer Aelodau Etholedig ac Aelodau Cyfetholedig wedi'i gynnal ym Mehefin / Gorffennaf 2019 gan 5 aelod annibynnol y Pwyllgor Safonau. Cynhaliwyd yr adolygiad o Gofrestrau o Ddiddordebau'r 5 aelod annibynnol gan gynrychiolwyr y Cyngor Tref a Chymuned o'r Pwyllgor Safonau.

Nodwyd bod y Pwyllgor yn hapus yn gyffredinol gyda chanlyniad yr adolygiad, a bod y sefyllfa ychydig yn well nag yn flwyddyn flaenorol.

Codwyd y pwyntiau canlynol fel materion sydd angen sylw: -

- Nid yw'r holl Adroddiadau Blynyddol wedi'u cyhoeddi ar wefan y Cyngor.
- Nid oes gan aelodau cyfetholedig y cyfleuster i gofnodi eu cofnodion hyfforddi ar-lein (trafodwyd y mater yn Eitem 3 - Cofnodion).
- Gan gyfeirio at y Gofrestr Sefydlog o Ddiddordebau, codwyd pryderon nad yw'r wybodaeth a gofnodir yn ddigon penodol.
- Dylai'r Gwasanaeth TGCh gynnwys dolen i'r Caniatadau Arbennig a roddwyd i aelodau o dudalen bywgraffiad/adroddiad blynyddol pob aelod.

Yn dilyn cyfarfod anffurfiol o'r aelodau annibynnol ar 19 Gorffennaf 2019 a chynrychiolwyr y Cyngor Tref a Chymuned ar 28 Mehefin 2019, mae llythyr cyffredinol o gyngor (Atodiad 1) wedi'i ddrafftio, a fydd yn cael ei gylchredeg i aelodau'r Pwyllgor gyda hyn. Adroddodd y Cyfreithiwr fod Cadeirydd y Pwyllgor Safonau wedi mynychu cyfarfod o'r Arweinwyr Grŵp ar 5 Medi 2019 i drafod materion sy'n codi o'r adolygiad o'r Cofrestrau a chynnwys Atodiad 1.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi cynnwys yr adroddiad.**
- **Cymeradwyo cynnwys Atodiad 1, a chytuno i rannu'r llythyr o gyngor gydag Aelodau Cyfetholedig ac Etholedig y Cyngor.**
- **Bod y camau a nodwyd yn Adrannau 2.2.1 a 2.2.4 yr adroddiad yn cael eu codi gyda'r Gwasanaeth TGCh/Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.**

Cam Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod

11. **ADRODDIAD FFORWM PWYLLGOR SAFONAU GOGLEDD CYMRU O'R CYFARFOD AR 24 MEHEFIN 2019**

Cyflwynwyd - adroddiad ar Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd gan Gyngor Sir y Fflint ar 24 Mehefin 2019.

Adroddodd y Cadeirydd ei fod ef a'r Is-Gadeirydd wedi mynychu'r cyfarfod. Dywedodd y Cadeirydd fod yr Ombwdsmon wedi rhoi cyflwyniad, a oedd yn canolbwyntio ar faterion cydraddoldeb a rhywedd; a phwerau newydd yr Ombwdsmon.

Canolbwyntiodd y drafodaeth ar Gyd-Bwyllgor Safonau Gogledd Cymru. Gofynnodd yr Is-Gadeirydd am eglurhad ar fanteision ac anfanteision posib cyd-bwyllgorau o'r fath, a dywedodd fod angen trafod y mater hwn ymhellach. Cafwyd trafodaeth wedyn ond ni ddaethpwyd i ganlyniad pendant.

Teimlai'r Cadeirydd fod y cofnodion yn anghywir mewn rhai agweddau, ac nad oeddent wedi cynnwys yr holl bwyntiau.

PENDERFYNWYD nodi'r wybodaeth a gyflwynwyd, ac y byddai'r Cadeirydd/Is-Gadeirydd yn hysbysu swyddogion o unrhyw newidiadau y gofynnwyd amdanynt i'r cofnodion.

12. YMATEB GAN Y CYNGHORAU CYMUNED YNGHYLCH:-

12.1 Adolygiad o Gofrestrau Cyngorau Cymuned yn 2018/19

12.2 Hyfforddiant ar gyfer Cyngorwyr Cymuned a Chlercod

Cyflwynwyd - adroddiad diweddar gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro mewn perthynas â'r uchod.

Cynhaliodd y Pwyllgor Safonau adolygiad o 5 Cyngor Tref a Chymuned ym mis Rhagfyr 2018/Ionawr a Chwefror 2019 i sicrhau cydymffurfiaeth â'r Côd Ymddygiad ar gyfer aelodau.

Adroddodd y Swyddog Monitro bod adroddiad cyffredinol wedi'i gylchredeg i'r holl Gynghorau Tref a Chymuned ar ganfyddiadau'r Adolygiad o'r Cofrestrau, gyda chais i'r Clercod ddwyn cynnwys yr adroddiad hwn i sylw holl aelodau eu Cyngorau Tref a Chymuned, a'i gynnwys ar raglen eu cyfarfod nesaf, gyda chopi o'r cofnodion i'w anfon wedyn at y Pwyllgor Safonau.

Nodwyd nad oedd 22 allan o 40 o Gynghorau Tref a Chymuned wedi ymateb.

Anfonwyd gohebiaeth bellach at Gynghorau Tref a Chymuned mewn perthynas â hyfforddiant. Nodwyd nad oedd 23 allan o 40 o'r Cyngorau wedi ymateb erbyn 31 Gorffennaf 2019.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi'r wybodaeth a gyflwynwyd mewn perthynas â Chynghorau Tref a Chymuned yn yr Atodiadau i'r adroddiad.**
- **Bod y Swyddog Monitro yn ysgrifennu at Glercod Cyngorau Tref a Chymuned yn mynegi diolchgarwch y Pwyllgor i'r rheini sydd wedi ymateb yn gadarnhaol, ac yn cadarnhau na chynhelir adolygiad o'r Cyngorau hynny am y 2 flynedd nesaf o leiaf.**

- **Bod y Pwyllgor Safonau newydd yn cymryd y wybodaeth hon i ystyriaeth wrth ddewis Cyngorau Tref a Chymuned i'w hadolygu yn y blynyddoedd i ddod.**

Cam Gweithredu: Fel y nodir uchod

13. ADOLYGU CYNSEILIAU/NODIADAU BRIFFIO I'W CYMERADWYO GAN Y PWYLLGOR

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) ar yr uchod.

Adroddodd y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) fod y Pwyllgor Safonau wedi cytuno y dylid adolygu'r Nodiadau Briffio ar gyfer Cyngorwyr Tref a Chymuned mewn perthynas â Chaniatadau Arbennig.

Cododd yr Is-Gadeirydd fater ynghylch Pwynt 9 ar y Nodyn Briffio ar gyfer Caniatadau Arbennig, sy'n cyfeirio at anabledd. Dywedodd y **cyfeirir at anabledd fel 'anallu' ar y rhaglen Gymraeg, sy'n cyfieithu fel 'inability' yn hytrach na'r gair cywir 'anabledd'**. Cadarnhawyd mai'r geiriad yw'r un a ddefnyddir yn y ddeddfwriaeth ac mae cadarnhad a gafwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn nodi mai anallu ydyw h.y. anallu statudol (yn hytrach nag anabledd personol).

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi cynnwys yr adroddiad.**
- **Cadarnhau'r diwygiadau i'r Nodiadau Briffio ar Ganiatadau Arbennig fel y dangosir yn Atodiadau 1 a 2.**
- **Anfon Atodiad 1 at Gyngorau Tref a Chymuned, gyda chais i'r Clercod ei ddwyn i sylw'r aelodau, a bod Atodiad 2 yn cael ei ddsbarthu i aelodau etholedig a chyfetholedig CSYM a bod y ddogfen ddiwygiedig yn cael ei huwchlwytho i'r system fewnrwyd yn unol â hynny.**
- **Cadarnhau'r diwygiadau i'r Nodyn Methodoleg ar Adolygu Cofrestrau yn Atodiad 3.**
- **Bod y Nodyn Methodoleg ar Adolygu Cofrestrau yn Atodiad 4 yn cael ei ddefnyddio mewn unrhyw adolygiadau a gynhelir mewn Cyngorau Tref a Chymuned yn y dyfodol.**
- **Cadarnhau mabwysiadu Cyfansoddiad y Pwyllgor Safonau gyda'r nodyn diwygiadau anodedig yn Atodiad 5.**
- **Mabwysiadu'r Cylch Gorchwyl gyda'r diwygiadau anodedig a nodir yn Atodiad 6, a'i gyhoeddi ar wefan y Cyngor.**

Cam Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod

14. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r isod:-

“Penderfynwyd o dan Adran 100 (A) (4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar eitem 15, oherwydd ei fod yn golygu datgelu gwybodaeth gyfrinachol yn unol â pharagraff 4.2.10.2 yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

15. YSTYRIED YR YMATEB A DDERBYNIWYD GAN OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU MEWN LLYTHYR DYDDIEDIG 13 AWST 2019

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/ Swyddog Monitro ar benderfyniadau a gyhoeddwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn ei Goflyfrau Côd Ymddygiad.

O ganlyniad i'r adroddiad a gyflwynwyd yn ei gyfarfod ym mis Mawrth 2019, penderfynodd y Pwyllgor Safonau ofyn am wybodaeth bellach gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Derbyniwyd ymateb gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn egluro'r wybodaeth y gofynnwyd amdani.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys y llythyr cychwynnol yn Atodiad 1, a'r ymateb a gafwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn Atodiad 2.

Diolchodd y Cadeirydd i holl aelodau'r Pwyllgor Safonau am eu cymorth a'u cefnogaeth dros yr wyth mlynedd diwethaf. Diolchodd hefyd i'r Cynghorydd Trefor Lloyd Hughes am ei gyfraniad ardderchog i'r Pwyllgor Safonau.

Diolchodd aelodau unigol y Pwyllgor Safonau i'r Cadeirydd yn bersonol am ei gefnogaeth a'i arweiniad dros y blynyddoedd.

Daeth y cyfarfod i ben am 5.00 pm

**MR MICHAEL WILSON
CADEIRYDD**

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	6 Chwefror 2020
TEITL YR ADRODDIAD:	Ethol Cadeirydd
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Cynghori'r Pwyllgor ynghylch y Drefn ar gyfer Ethol Cadeirydd.
ADRODDIAD GAN:	Mared Wyn Yaxley Cyfreithiwr – Llywodraethiant Corfforaethol mwyics@anglesey.gov.uk
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro lbxcs@anglesey.gov.uk 01248 752586

1. Cyflwyniad

- 1.1 Roedd tymor cyntaf pedwar aelod annibynnol newydd y Pwyllgor Safonau yn cychwyn ar 20 Rhagfyr 2019.
- 1.2 Daeth ail dymor, a thymor olaf, y Cadeirydd blaenorol i ben ar 19 Rhagfyr 2019.
- 1.3 Mae'n rhaid i'r Pwyllgor Safonau ethol Cadeirydd.

2. Cefndir Deddfwriaethol

- 2.1 Yn unol â Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Cymru) 2001, fel y'u diwygiwyd, rhaid i aelodau Pwyllgor Safonau ethol Cadeirydd o blith Aelodau Annibynnol y Pwyllgor (Rheoliad 22 (1)).
- 2.2 Bydd y Cadeirydd yn cael ei ethol am ba un bynnag yw'r byrraf o'r cyfnodau canlynol:
 - (a) Tymor heb fod yn llai na phedair blynedd nac yn fwy na chwe blynedd neu
 - (b) Tan fydd tymor swydd y person hwnnw fel aelod annibynnol o'r pwyllgor safonau yn dod i ben. (Rheoliad 22 (6))
[Oni bai, wrth gwrs, bod y Cadeirydd yn ymddiswyddo yn gynharach]
[Yn ogystal, mae darpariaethau ar wahân ar gyfer achosion pan fydd lle gwag yn codi.]

3. Cefndir Cyfansoddiadol

- 3.1 Yn unol â pharagraff 2.9.2.6.2 Cyfansoddiad y Cyngor -
'Bydd y cadeirydd yn cael ei ethol gan aelodau'r Pwyllgor Safonau am gyfnod na fydd yn hwy na phedair blynedd neu am y cyfnod hwnnw y bydd yr unigolyn yn dal i fod yn aelod o'r Pwyllgor, pa gyfnod bynnag sydd fyrraf o'r ddau ond bydd yn gymwys i gael ei ail-ethol fel Cadeirydd.'

4. Ethol Cadeirydd

- 4.1 Felly, ar sail yr uchod, rhaid i'r Pwyllgor Safonau ethol Cadeirydd o blith yr aelodau canlynol:

Rhys Davies, Celyn Edwards, John Jones, Gill Murgatroyd, a Sharon Warnes.

- 4.2 Bydd y Cadeirydd yn cael ei ethol am gyfnod o **bedair blynedd** a bydd yn gymwys i gael ei ail-ethol.
- 4.3 Mae gan bob ymgeisydd hawl i bleidleisio drosto ef / drosti hi ei hun.
- 4.4 Os yw'r Cadeirydd ar gyfer cyfarfod y Pwyllgor yn ymgeisydd am rôl y Cadeirydd, ni fydd modd iddo/iddi ddefnyddio pleidlais fwrw'r Cadeirydd. Os nad yw'r Cadeirydd yn un o'r ymgeiswyr ar gyfer rôl y Cadeirydd, bydd modd iddo/iddi ddefnyddio pleidlais fwrw'r Cadeirydd.

5. Gwybodaeth am yr Ymgeiswyr

- 5.1 Mae bywgraffiadau'r pum aelod annibynnol wedi'u cynnwys fel atodiadau i'r adroddiad hwn.

Rhys Davies – **Atodiad 1**
Celyn Edwards – **Atodiad 2**
John Jones – **Atodiad 3**
Gill Murgatroyd – **Atodiad 4**
Sharon Warnes – **Atodiad 5**

- 5.2 Mae Disgrifiad Rôl ar gyfer Cadeirydd y Pwyllgor Safonau wedi'i gynnwys hefyd, fel **Atodiad 6** i'r adroddiad hwn.

6. Argymhelliad

- 6.1 Bod y Pwyllgor Safonau'n ethol Cadeirydd o blith ei aelodau annibynnol am dymor o bedair blynedd (a bydd yn gymwys i gael ei ail-ethol)

Rhys Davies

Yn enedigol o Fôn, aeth Rhys i astudio deintyddiaeth yng Nghaerdydd ar ôl bod yn ddisgybl yn Ysgol David Hughes.

Mae bellach wedi ymddeol ers 5 mlynedd ac mae'n parhau i fyw ar yr ynys.

Yn ddiweddar, bu Rhys yn aelod o Gyngor Cynulleidfa'r BBC (Cymru), yn Ymddiriedolwr dros Canolfan Lôn Abaty Bangor ac yn Gadeirydd y Gymdeithas Ddeintyddol.

Mae ar hyn o bryd yn ynad ar fainc Ynys Môn/Gwynedd, yn eistedd yng Nghaernarfon bellach ers cau y Llys yng Nghaergybi.

Mae hefyd wedi'i dderbyn fel aelod annibynnol o'r Cyngor Iechyd Cymunedol Lleol yn ddiweddar.

Rhys Davies

A native of Anglesey, Rhys went from David Hughes School to study dentistry in Cardiff. For most of his career he worked as a General Dental practitioner in Llangefni. He Retired 5 years ago and continues to live on the island.

Over the last few years Rhys has been a member of the BBC Audience Council for Wales, a Trustee at the Abbey Road Centre in Bangor and Chair of Y Gymdeithas Ddeintyddol.

He is currently a serving magistrate on the Anglesey/Gwynedd Bench, transferring to sit mostly in Caernarfon following the closure of the Holyhead courtrooms.

He is also an independent member the local Community Health Council, starting the role in late 2019.

Celyn Menai Edwards

Yn ferch leol i'r Ynys, hyfforddodd Celyn fel bargyfreithiwr ar ôl cwblhau ei gradd Baglor ym Mhrifysgol Cymru, Aberystwyth a gradd Meistr ym Mhrifysgol Caerdydd.

Mae hi'n eiriolwr brwd dros hawliau democrataidd dinasyddion Cymru, ac mae hi wedi treulio 8 mlynedd yn gweithio yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru. Yno, mae Celyn yn chwarae rhan annatod yn cynnwys pobl Cymru yng ngwaith y Cynulliad wrth ddarparu a chefnogi cyfleoedd i gymunedau ddylanwadu ar fusnes y Cynulliad, cyfrannu at waith Aelodau'r Cynulliad a rhannu gwybodaeth am ein pwerau datganoledig . Mae'r rôl wedi galluogi Celyn i gynghori Aelodau etholedig ar y ffordd orau o gynnwys dinasyddion yn eu gwaith a dwyn y cyfleoedd hynny i fodolaeth, yn ogystal â rhannu arfer gorau ar draws gweinyddiaethau datganoledig y DU a thu hwnt.

Dychwelodd Celyn i Fôn yn 2017 gyda'i gŵr a'i dau blentyn ifanc.

Celyn Menai Edwards

Celyn is a local girl from Anglesey who studied as a barrister after completing her Bachelors Degree at the University of Wales, Aberystwyth and Masters Degree at Cardiff University.

She is a strong advocate for the democratic rights of the citizens of Wales and has spent 8 years working at the National Assembly for Wales. During her time there, Celyn has played an integral part in including the people of Wales in the work of the Assembly by providing and supporting opportunities for communities to influence Assembly business, to contribute to the work of Assembly Members and to share information regarding our devolved powers. The role has enabled Celyn to advise elected Members on the best way of including citizens in their work and to bring those opportunities into existence as well as sharing best practices across the devolved administration of the UK and beyond.

Celyn returned to Anglesey in 2017 with her husband and two young children.

John R Jones

Cefais y fraint o fod yn Brif Swyddog Medrwn Môn, sef y Cyngor Gwirfoddol Sirol sydd yn hybu a chefnogi gweithgaredd gwirfoddol a chymuned ar Ynys Môn am nifer o flynyddoedd hyd at fy ymddeoliad yn 2016. Felly mae fy mhrofiad gwaith yn y sector wirfoddol ac mewn swyddi rheoliaethoddol. Rhan o fy ngwaith oedd datblygu perthynas adeiladol gyda chyrff statudol felly mae gennyf brofiad helaeth o weithio gydag awdurdodau cyhoeddus drwy fod yn rhan o bwyllgorau, gweithgorau ayyb. Cefais y fraint o weithredu fel cynghorydd cymuned am nifer o flynyddoedd ac rwyf yn llywodraethwr ar ysgol uwchradd.

Yr wyf yn frodor o Ynys Môn ac wedi ei fagu, ei addysgu ac wedi gweithio yma rhan fwyaf o'm hoes ond cefais brofiad o dderbyn addysg bellach ac o weithio tu hwnt i'r Afon Fenai am gyfnod. Rwyf yn briod, yn dad i dri o blant ac yn daid i ddau.

Fy niddordebau yw teulu, fy nghymuned, golf, rygbi, beicio a cherdded.

John R Jones

I had the privilege of being Chief Officer at Medrwn Môn which is the County Voluntary Council which promotes and supports voluntary activities and communities on Anglesey, up to my retirement in 2016. My work experience is therefore in the voluntary sector and in management posts. Part of my work included developing a constructive relationship with statutory bodies so I have vast experience of working with public bodies and being part of committees, working groups etc. I had the privilege of working as a community councillor for a number of years and I am a school governor of a secondary school.

I am from Anglesey and was raised and educated here and have worked here for most of my life but have also had experience of further education and working the other side of the Menai for a period. I am married, a father to two children and a grandfather to two.

My interests include family, my community, golf, rugby, cycling and walking.

Gill Murgatroyd

Mae Gill yn Gymrawd Sefydliad Siartredig Personél a Datblygiad a chanddi dros 15 mlynedd o brofiad fel Cyfarwyddwr Gweithredol Adnoddau Dynol yn y maes Tai Cymdeithasol. Gweithiodd yn y gorffennol hefyd mewn rolau AD uwch yn y sector cyhoeddus a'r sector breifat gan gynnwys ym meysydd Gwasanaethau Ariannol, y Maes Modurol, Ynni/Cyfleustodau, Adwerthu ac Amddiffyn.

Mae Gill bellach yn Gyfarwyddwr ar ei busnes AD a Datblygu Sefydliadau ei hun yng Ngogledd Cymru. Mae hi'n aelod o Bwyllgor Safonau Awdurdod Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ac yn aelod o Gorff Adolygu Cyflogau Annibynnol Cymru ar gyfer Athrawon ac yn y gorffennol bu'n gyfarwyddwr anweithredol ar gyfer dau sefydliad elusennol lleol.

Mae gan Gill brofiad helaeth o weithio mewn amgylcheddau rheoledig a bu'n ymwneud yn sylweddol â llywodraethiant, rheoleiddio, cwynion a phanelau camymddygiad, codau ymddygiad rheolaeth risg, polisi a pherfformiad, ymgysylltiad â chwsmeriaid, marchnata a Chysylltiadau Cyhoeddus.

Mae Gill yn byw yn Llandudno ac yn ei hamser hamdden mae'n mwynhau cerdded yn y mynyddoedd ac o amgylch arfordir gogledd Cymru.

Gill Murgatroyd

Gill is a Fellow of the Chartered Institute of Personnel & Development, with over 15 years' experience as an Executive Director of Human Resources in Social Housing. She has also previously worked in senior HR roles in both the public and private sectors, including Financial Services, Automotive, Energy/Utilities, Retail and Defence.

Gill is now the Director of her own HR and Organisation Development consultancy business in North Wales. She is a member of the Standards Committee for the North Wales Fire & Rescue Authority as well as a member of the Independent Welsh Pay Review Body for Teachers, having previously been a non-executive director for two local charitable organisations.

Gill has extensive experience of working in highly regulated environments with significant involvement in governance, regulation, complaints and misconduct panels, codes of conduct, risk management, policy and performance, customer engagement, marketing and PR.

Gill lives in Llandudno, and in her spare time enjoys walking in the mountains and around the coast of North Wales.

Sharon Warnes

Cychwynnodd ei gyrfa fel athrawes uwchradd ac yna gweithiodd ym maes Addysg Bellach, cyn gweithio am dros 30 mlynedd o fewn llywodraeth leol.

Roedd yn Gyfarwyddwr Cynorthwyol hyfforddiant, datblygu rheolwyr ac adnoddau dynol ac yna'n Uwch Reolwr Strategol Polisi a Pherfformiad - yn cynnal prosiectau strategol ac ymchwiliadau.

Yn fwy diweddar, bu'n aelod o Fwrdd Ymgynghorol yr Ombwdsman Gwasanaethau Cyhoeddus, yn Is Gadeirydd ar Asiantaeth Tai ac yn aelod lleyg ar Bwyllgor Archwilio Cyngor Ynys Môn.

Ar hyn o bryd, mae'n aelod lleyg o Bwyllgor Archwilio Cyngor Gwynedd ac yn Gadeirydd Pwyllgor Safonau Parc Cenedlaethol Eryri.

Sharon Warnes

She began her career as a secondary school teacher and then worked in further education before working for over 30 years in local government.

She was an Assistant Director for training, management development and human resources and a Senior Strategic Policy and Performance Manager- conducting strategic projects and investigations.

More recently she has been a member of the Public Service Ombudsman's Advisory Board, the Vice Chair of a Housing Association and a lay member of Anglesey's Audit Committee.

Presently she is a lay member of Gwynedd Council's Audit Committee and Chair of Snowdonia National Park's Standards Committee.

Disgrifiad o Swyddogaeth Cadeirydd y Pwyllgor Safonau

1 Atebolrwydd

- I etholwyr Ynys Môn
- I'r Cyngor Llawn

2 Cyfrifoldebau Statudol

- Gweithredu o fewn gofynion technegol, cyfreithiol a gweithdrefnol i gynnal trosolwg o swyddogaethau'r Pwyllgor yn deg ac yn gywir;
- Sicrhau bod y Pwyllgor yn drwyadl ac yn wrthrychol, gan dderbyn ac ymateb i gyngor proffesiynol ar y Côd Ymddygiad;
- Arddangos annibyniaeth, cywirdeb a didueddrwydd wrth wneud penderfyniadau sy'n cydymffurfio â gofynion cyfreithiol, cyfansoddiadol a pholisi;
- Rheoli cyfarfodydd yn hyderus ac yn effeithiol er mwyn hyrwyddo cynhwysiad, cyfranogiad a gwneud penderfyniadau clir;

• Arwain y Pwyllgor yn ei rôl i;

- Hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel gan Gynghorwyr ac Aelodau cyfetholedig;
- Cynorthwyo'r Cynghorwyr a'r Aelodau cyfetholedig i lynu wrth y Côd Ymddygiad i Aelodau;
- Cynghori'r Cyngor ar fabwysiadu neu ddiwygio'r Côd Ymddygiad i Aelodau;
- Monitro gweithrediad y Côd Ymddygiad i Aelodau;
- Cynghori, hyfforddi neu drefnu i hyfforddi cynghorwyr ac Aelodau cyfetholedig ar faterion yn ymwneud â'r Côd Ymddygiad i Aelodau;
- Ystyried ceisiadau am ganiatâd arbennig;
- Rhoi sylw i unrhyw adroddiadau o dribiwnlys achos, neu dribiwnlys achos interim, ac unrhyw adroddiad gan y Swyddog Monitro ar unrhyw fater a gyfeiriwyd i'r Swyddog hwnnw gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru;
- Cyflawni'r swyddogaethau hyn mewn perthynas â Chynghorau Cymuned ac Aelodau'r Cynghorau Cymuned hynny.

3 Cyfrifoldebau Ychwanegol

- Cynnal archwiliadau rheolaidd, fel y bydd y Pwyllgor Safonau yn ystyried yn briodol, o gofrestrau o ddiddordebau Cynghorwyr ac Aelodau cyfetholedig,
- Cynghori'r Cyngor ar fabwysiadu neu ddiwygio Protocol y Cyngor ar gyfer y Berthynas rhwng Aelodau a Swyddogion;
- Cynorthwyo'r Cynghorwyr a'r Aelodau cyfetholedig i lynu wrth Broctocol y Cyngor ar gyfer y Berthynas rhwng Aelodau a Swyddogion;
- Cynghori, hyfforddi neu drefnu i hyfforddi Cynghorwyr, Aelodau cyfetholedig ar faterion yn ymwneud â Phrotocol y Cyngor ar gyfer y Berthynas rhwng Aelodau a Swyddogion;

- Cynghori'r Cyngor ynglŷn â mabwysiadu neu ddiwygio Protocol Datrysiad Lleol y Cyngor;
- Cynorthwyo a chefnogi Arweinyddion Grwpiau a Chadeiryddion i lynu wrth a gweithredu Protocol Datrysiad Lleol y Cyngor;
- Fel sy'n briodol, cynnal a monitro gweithrediad ac effeithiolrwydd yr Adolygiadau Perfformiad Aelod a Chynlluniau Datblygu, i'r graddau y maent yn berthnasol i aelodau'r Pwyllgor Safonau.

4 **Llywodraethu mewnol, safonau moesol a chydberthnasau**

- Sicrhau uniondeb proses gwneud penderfyniadau'r pwyllgor a'i rôl ef/hi ei hun drwy lynu wrth y Côd(au) Ymddygiad a gofynion cyfansoddiadol a chyfreithiol eraill;
- Sicrhau bod penderfyniadau'r Pwyllgor yn cael eu gweithredu;
- Hyrwyddo a chefnogi llywodraethu da gan y Cyngor;
- Deall beth yw swyddogaethau penodol Cynghorwyr, Swyddogion a phartïon allanol sy'n gweithredu o fewn maes cyfrifoldeb y Pwyllgor Safonau.

5 **Gwerthoedd**

- Ymrwymo'n llwyr i werthoedd y Cyngor a'r gwerthoedd a ganlyn mewn swydd gyhoeddus:
 1. Anhunanoldeb
 2. Gonestrwydd
 3. Unplygrwydd ac Uniondeb
 4. Dyletswydd i gynnal y gyfraith
 5. Stiwardiaeth
 6. Gwrthrychedd wrth wneud penderfyniadau
 7. Cydraddoldeb a Pharch
 8. Bod yn agored
 9. Atebolrwydd
 10. Arweinyddiaeth
 11. Gwerthfawrogiad o wahaniaethau diwylliannol
 12. Llesiant a chynaliadwyedd cenedlaethau'r dyfodol

Enw Llawn: _____

Llofnod: _____

Dyddiad: _____

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	6 Chwefror 2020
TEITL YR ADRODDIAD:	Ethol Is-gadeirydd
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Cynghori'r Pwyllgor ynghylch y Drefn ar gyfer Ethol Is-gadeirydd.
ADRODDIAD GAN:	Mared Wyn Yaxley Cyfreithiwr – Llywodraethiant Corfforaethol mwyics@anglesey.gov.uk
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro lbxcs@anglesey.gov.uk 01248 752586

1. Cyflwyniad

- 1.1 Roedd tymor cyntaf pedwar aelod annibynnol newydd y Pwyllgor Safonau yn cychwyn ar 20 Rhagfyr 2019.
- 1.2 Daeth ail dymor, a thymor olaf, yr Is-gadeirydd blaenorol i ben ar 19 Rhagfyr 2019.
- 1.3 Mae'n rhaid i'r Pwyllgor Safonau ethol Is-gadeirydd.

2. Cefndir Deddfwriaethol

- 2.1 Yn unol â Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Cymru) 2001, fel y'u diwygiwyd, rhaid i aelodau Pwyllgor Safonau ethol Is-gadeirydd o blith Aelodau Annibynnol y Pwyllgor (Rheoliad 22 (1)).
- 2.2 Bydd yr Is-gadeirydd yn cael ei ethol am ba un bynnag yw'r byrraf o'r cyfnodau canlynol:
 - (a) Tymor heb fod yn llai na phedair blynedd nac yn fwy na chwe blynedd neu
 - (b) Tan fydd tymor swydd y person hwnnw fel aelod annibynnol o'r pwyllgor safonau yn dod i ben. (Rheoliad 22 (7))
[Oni bai, wrth gwrs, bod yr Is-gadeirydd yn ymddiswyddo yn gynharach]
[Yn ogystal, mae darpariaethau ar wahân ar gyfer achosion pan fydd lle gwag yn codi.]

3. Cefndir Cyfansoddiadol

- 3.1 Nid yw'r cyfansoddiad yn cyfeirio at dymor yr Is-gadeirydd. Byddai'n rhesymol ystyried dilyn yr un ddarpariaeth ag ar gyfer ethol Cadeirydd h.y. 'Bydd y cadeirydd yn cael ei ethol gan aelodau'r Pwyllgor Safonau am gyfnod na fydd yn hwy na phedair blynedd neu am y cyfnod hwnnw y bydd yr unigolyn yn dal i fod yn aelod o'r Pwyllgor, pa gyfnod bynnag sydd fyrraf o'r ddau ond bydd yn gymwys i gael ei ail-ethol fel Cadeirydd.'

4. Ethol Is-gadeirydd

- 4.1 Felly, ar sail yr uchod, rhaid i'r Pwyllgor Safonau ethol Is-gadeirydd o blith yr aelodau canlynol:

Rhys Davies, Celyn Edwards, John Jones, Gill Murgatroyd, a Sharon Warnes.

er, yn amlwg, nid y person a gafodd ei ethol yn Gadeirydd yn unol â phenderfyniad blaenorol y Pwyllgor hwn ar eitem 4 ar y Rhaglen.

- 4.2 Bydd yr Is-gadeirydd yn cael ei ethol am gyfnod o **bedair blynedd** a bydd yn gymwys i gael ei ail-ethol.
- 4.3 Mae gan bob ymgeisydd hawl i bleidleisio drosto ef / drosti hi ei hun.
- 4.4 Bydd gan y Cadeirydd newydd a benodwyd hawl i ddefnyddio ei bleidlais fwrw os bydd angen.

5. Gwybodaeth am yr Ymgeiswyr

- 5.1 Mae bywgraffiadau'r pum aelod annibynnol wedi'u cynnwys fel atodiadau i'r adroddiad hwn.

Rhys Davies – **Atodiad 1**
Celyn Edwards – **Atodiad 2**
John Jones – **Atodiad 3**
Gill Murgatroyd – **Atodiad 4**
Sharon Warnes – **Atodiad 5**

- 5.2 Rhaid dewis yr Is-gadeirydd o blith y pum enw uchod, ac eithrio'r unigolyn a gafodd ei ethol yn Gadeirydd.
- 5.3 Nid oes Manyleb Rôl benodol ar gyfer yr Is-gadeirydd. Rôl yr Is-gadeirydd yw cefnogi'r Cadeirydd yn ei rôl ef/hi ac i ymgymryd â rôl y Cadeirydd yn ôl yr angen. Ar y sail honno, mae Disgrifiad Rôl y Cadeirydd wedi'i gynnwys fel **Atodiad 6** i'r adroddiad hwn.

6. Argymhelliad

- 6.1 Bod y Pwyllgor Safonau'n ethol Is-gadeirydd o blith ei aelodau annibynnol am dymor o bedair blynedd (a bydd yn gymwys i gael ei ail-ethol)

Rhys Davies

Yn enedigol o Fôn, aeth Rhys i astudio deintyddiaeth yng Nghaerdydd ar ôl bod yn ddisgybl yn Ysgol David Hughes.

Mae bellach wedi ymddeol ers 5 mlynedd ac mae'n parhau i fyw ar yr ynys.

Yn ddiweddar, bu Rhys yn aelod o Gyngor Cynulleidfa'r BBC (Cymru), yn Ymddiriedolwr dros Canolfan Lôn Abaty Bangor ac yn Gadeirydd y Gymdeithas Ddeintyddol.

Mae ar hyn o bryd yn ynad ar fainc Ynys Môn/Gwynedd, yn eistedd yng Nghaernarfon bellach ers cau y Llys yng Nghaergybi.

Mae hefyd wedi'i dderbyn fel aelod annibynnol o'r Cyngor Iechyd Cymunedol Lleol yn ddiweddar.

Rhys Davies

A native of Anglesey, Rhys went from David Hughes School to study dentistry in Cardiff. For most of his career he worked as a General Dental practitioner in Llangefni. He Retired 5 years ago and continues to live on the island.

Over the last few years Rhys has been a member of the BBC Audience Council for Wales, a Trustee at the Abbey Road Centre in Bangor and Chair of Y Gymdeithas Ddeintyddol.

He is currently a serving magistrate on the Anglesey/Gwynedd Bench, transferring to sit mostly in Caernarfon following the closure of the Holyhead courtrooms.

He is also an independent member the local Community Health Council, starting the role in late 2019.

Celyn Menai Edwards

Yn ferch leol i'r Ynys, hyfforddodd Celyn fel bargyfreithiwr ar ôl cwblhau ei gradd Baglor ym Mhrifysgol Cymru, Aberystwyth a gradd Meistr ym Mhrifysgol Caerdydd.

Mae hi'n eiriolwr brwd dros hawliau democrataidd dinasyddion Cymru, ac mae hi wedi treulio 8 mlynedd yn gweithio yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru. Yno, mae Celyn yn chwarae rhan annatod yn cynnwys pobl Cymru yng ngwaith y Cynulliad wrth ddarparu a chefnogi cyfleoedd i gymunedau ddylanwadu ar fusnes y Cynulliad, cyfrannu at waith Aelodau'r Cynulliad a rhannu gwybodaeth am ein pwerau datganoledig . Mae'r rôl wedi galluogi Celyn i gynghori Aelodau etholedig ar y ffordd orau o gynnwys dinasyddion yn eu gwaith a dwyn y cyfleoedd hynny i fodolaeth, yn ogystal â rhannu arfer gorau ar draws gweinyddiaethau datganoledig y DU a thu hwnt.

Dychwelodd Celyn i Fôn yn 2017 gyda'i gŵr a'i dau blentyn ifanc.

Celyn Menai Edwards

Celyn is a local girl from Anglesey who studied as a barrister after completing her Bachelors Degree at the University of Wales, Aberystwyth and Masters Degree at Cardiff University.

She is a strong advocate for the democratic rights of the citizens of Wales and has spent 8 years working at the National Assembly for Wales. During her time there, Celyn has played an integral part in including the people of Wales in the work of the Assembly by providing and supporting opportunities for communities to influence Assembly business, to contribute to the work of Assembly Members and to share information regarding our devolved powers. The role has enabled Celyn to advise elected Members on the best way of including citizens in their work and to bring those opportunities into existence as well as sharing best practices across the devolved administration of the UK and beyond.

Celyn returned to Anglesey in 2017 with her husband and two young children.

John R Jones

Cefais y fraint o fod yn Brif Swyddog Medrwn Môn, sef y Cyngor Gwirfoddol Sirol sydd yn hybu a chefnogi gweithgaredd gwirfoddol a chymuned ar Ynys Môn am nifer o flynyddoedd hyd at fy ymddeoliad yn 2016. Felly mae fy mhrofiad gwaith yn y sector wirfoddol ac mewn swyddi rheoliaethoddol. Rhan o fy ngwaith oedd datblygu perthynas adeiladol gyda chyrff statudol felly mae gennyf brofiad helaeth o weithio gydag awdurdodau cyhoeddus drwy fod yn rhan o bwyllgorau, gweithgorau ayyb. Cefais y fraint o weithredu fel cynghorydd cymuned am nifer o flynyddoedd ac rwyf yn llywodraethwr ar ysgol uwchradd.

Yr wyf yn frodor o Ynys Môn ac wedi ei fagu, ei addysgu ac wedi gweithio yma rhan fwyaf o'm hoes ond cefais brofiad o dderbyn addysg bellach ac o weithio tu hwnt i'r Afon Fenai am gyfnod. Rwyf yn briod, yn dad i dri o blant ac yn daid i ddau.

Fy niddordebau yw teulu, fy nghymuned, golf, rygbi, beicio a cherdded.

John R Jones

I had the privilege of being Chief Officer at Medrwn Môn which is the County Voluntary Council which promotes and supports voluntary activities and communities on Anglesey, up to my retirement in 2016. My work experience is therefore in the voluntary sector and in management posts. Part of my work included developing a constructive relationship with statutory bodies so I have vast experience of working with public bodies and being part of committees, working groups etc. I had the privilege of working as a community councillor for a number of years and I am a school governor of a secondary school.

I am from Anglesey and was raised and educated here and have worked here for most of my life but have also had experience of further education and working the other side of the Menai for a period. I am married, a father to two children and a grandfather to two.

My interests include family, my community, golf, rugby, cycling and walking.

Gill Murgatroyd

Mae Gill yn Gymrawd Sefydliad Siartredig Personél a Datblygiad a chanddi dros 15 mlynedd o brofiad fel Cyfarwyddwr Gweithredol Adnoddau Dynol yn y maes Tai Cymdeithasol. Gweithiodd yn y gorffennol hefyd mewn rolau AD uwch yn y sector cyhoeddus a'r sector breifat gan gynnwys ym meysydd Gwasanaethau Ariannol, y Maes Modurol, Ynni/Cyfleustodau, Adwerthu ac Amddiffyn.

Mae Gill bellach yn Gyfarwyddwr ar ei busnes AD a Datblygu Sefydliadau ei hun yng Ngogledd Cymru. Mae hi'n aelod o Bwyllgor Safonau Awdurdod Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ac yn aelod o Gorff Adolygu Cyflogau Annibynnol Cymru ar gyfer Athrawon ac yn y gorffennol bu'n gyfarwyddwr anweithredol ar gyfer dau sefydliad elusennol lleol.

Mae gan Gill brofiad helaeth o weithio mewn amgylcheddau rheoledig a bu'n ymwneud yn sylweddol â llywodraethiant, rheoleiddio, cwynion a phanelau camymddygiad, codau ymddygiad rheolaeth risg, polisi a pherfformiad, ymgysylltiad â chwsmeriaid, marchnata a Chysylltiadau Cyhoeddus.

Mae Gill yn byw yn Llandudno ac yn ei hamser hamdden mae'n mwynhau cerdded yn y mynyddoedd ac o amgylch arfordir gogledd Cymru.

Gill Murgatroyd

Gill is a Fellow of the Chartered Institute of Personnel & Development, with over 15 years' experience as an Executive Director of Human Resources in Social Housing. She has also previously worked in senior HR roles in both the public and private sectors, including Financial Services, Automotive, Energy/Utilities, Retail and Defence.

Gill is now the Director of her own HR and Organisation Development consultancy business in North Wales. She is a member of the Standards Committee for the North Wales Fire & Rescue Authority as well as a member of the Independent Welsh Pay Review Body for Teachers, having previously been a non-executive director for two local charitable organisations.

Gill has extensive experience of working in highly regulated environments with significant involvement in governance, regulation, complaints and misconduct panels, codes of conduct, risk management, policy and performance, customer engagement, marketing and PR.

Gill lives in Llandudno, and in her spare time enjoys walking in the mountains and around the coast of North Wales.

Sharon Warnes

Cychwynnodd ei gyrfa fel athrawes uwchradd ac yna gweithiodd ym maes Addysg Bellach, cyn gweithio am dros 30 mlynedd o fewn llywodraeth leol.

Roedd yn Gyfarwyddwr Cynorthwyol hyfforddiant, datblygu rheolwyr ac adnoddau dynol ac yna'n Uwch Reolwr Strategol Polisi a Pherfformiad - yn cynnal prosiectau strategol ac ymchwiliadau.

Yn fwy diweddar, bu'n aelod o Fwrdd Ymgynghorol yr Ombwdsman Gwasanaethau Cyhoeddus, yn Is Gadeirydd ar Asiantaeth Tai ac yn aelod lleyg ar Bwyllgor Archwilio Cyngor Ynys Môn.

Ar hyn o bryd, mae'n aelod lleyg o Bwyllgor Archwilio Cyngor Gwynedd ac yn Gadeirydd Pwyllgor Safonau Parc Cenedlaethol Eryri.

Sharon Warnes

She began her career as a secondary school teacher and then worked in further education before working for over 30 years in local government.

She was an Assistant Director for training, management development and human resources and a Senior Strategic Policy and Performance Manager- conducting strategic projects and investigations.

More recently she has been a member of the Public Service Ombudsman's Advisory Board, the Vice Chair of a Housing Association and a lay member of Anglesey's Audit Committee.

Presently she is a lay member of Gwynedd Council's Audit Committee and Chair of Snowdonia National Park's Standards Committee.

Disgrifiad o Swyddogaeth Cadeirydd y Pwyllgor Safonau

1 Atebolrwydd

- I etholwyr Ynys Môn
- I'r Cyngor Llawn

2 Cyfrifoldebau Statudol

- Gweithredu o fewn gofynion technegol, cyfreithiol a gweithdrefnol i gynnal trosolwg o swyddogaethau'r Pwyllgor yn deg ac yn gywir;
- Sicrhau bod y Pwyllgor yn drwyadl ac yn wrthrychol, gan dderbyn ac ymateb i gyngor proffesiynol ar y Côd Ymddygiad;
- Arddangos annibyniaeth, cywirdeb a didueddrwydd wrth wneud penderfyniadau sy'n cydymffurfio â gofynion cyfreithiol, cyfansoddiadol a pholisi;
- Rheoli cyfarfodydd yn hyderus ac yn effeithiol er mwyn hyrwyddo cynhwysiad, cyfranogiad a gwneud penderfyniadau clir;

• Arwain y Pwyllgor yn ei rôl i;

- Hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel gan Gyngorwyr ac Aelodau cyfetholedig;
- Cynorthwyo'r Cyngorwyr a'r Aelodau cyfetholedig i lynu wrth y Côt Ymddygiad i Aelodau;
- Cynghori'r Cyngor ar fabwysiadu neu ddiwygio'r Côt Ymddygiad i Aelodau;
- Monitro gweithrediad y Côt Ymddygiad i Aelodau;
- Cynghori, hyfforddi neu drefnu i hyfforddi cyngorwyr ac Aelodau cyfetholedig ar faterion yn ymwneud â'r Côt Ymddygiad i Aelodau;
- Ystyried ceisiadau am ganiatâd arbennig;
- Rhoi sylw i unrhyw adroddiadau o dribiwnlys achos, neu dribiwnlys achos interim, ac unrhyw adroddiad gan y Swyddog Monitro ar unrhyw fater a gyfeiriwyd i'r Swyddog hwnnw gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru;
- Cyflawni'r swyddogaethau hyn mewn perthynas â Chynghorau Cymuned ac Aelodau'r Cynghorau Cymuned hynny.

3 Cyfrifoldebau Ychwanegol

- Cynnal archwiliadau rheolaidd, fel y bydd y Pwyllgor Safonau yn ystyried yn briodol, o gofrestrau o ddiddordebau Cynghorwyr ac Aelodau cyfetholedig,
- Cynghori'r Cyngor ar fabwysiadu neu ddiwygio Protocol y Cyngor ar gyfer y Berthynas rhwng Aelodau a Swyddogion;
- Cynorthwyo'r Cynghorwyr a'r Aelodau cyfetholedig i lynu wrth Broctocol y Cyngor ar gyfer y Berthynas rhwng Aelodau a Swyddogion;
- Cynghori, hyfforddi neu drefnu i hyfforddi Cynghorwyr, Aelodau cyfetholedig ar faterion yn ymwneud â Phrotocol y Cyngor ar gyfer y Berthynas rhwng Aelodau a Swyddogion;

- Cynghori'r Cyngor ynglŷn â mabwysiadu neu ddiwygio Protocol Datrysiad Lleol y Cyngor;
- Cynorthwyo a chefnogi Arweinyddion Grwpiau a Chadeiryddion i lynu wrth a gweithredu Protocol Datrysiad Lleol y Cyngor;
- Fel sy'n briodol, cynnal a monitro gweithrediad ac effeithiolrwydd yr Adolygiadau Perfformiad Aelod a Chynlluniau Datblygu, i'r graddau y maent yn berthnasol i aelodau'r Pwyllgor Safonau.

4 **Llywodraethu mewnol, safonau moesol a chydberthnasau**

- Sicrhau uniondeb proses gwneud penderfyniadau'r pwyllgor a'i rôl ef/hi ei hun drwy lynu wrth y Côd(au) Ymddygiad a gofynion cyfansoddiadol a chyfreithiol eraill;
- Sicrhau bod penderfyniadau'r Pwyllgor yn cael eu gweithredu;
- Hyrwyddo a chefnogi llywodraethu da gan y Cyngor;
- Deall beth yw swyddogaethau penodol Cynghorwyr, Swyddogion a phartïon allanol sy'n gweithredu o fewn maes cyfrifoldeb y Pwyllgor Safonau.

5 **Gwerthoedd**

- Ymrwymo'n llwyr i werthoedd y Cyngor a'r gwerthoedd a ganlyn mewn swydd gyhoeddus:
 1. Anhunanoldeb
 2. Gonestrwydd
 3. Unplygrwydd ac Uniondeb
 4. Dyletswydd i gynnal y gyfraith
 5. Stiwardiaeth
 6. Gwrthrychedd wrth wneud penderfyniadau
 7. Cydraddoldeb a Pharch
 8. Bod yn agored
 9. Atebolrwydd
 10. Arweinyddiaeth
 11. Gwerthfawrogiad o wahaniaethau diwylliannol
 12. Llesiant a chynaliadwyedd cenedlaethau'r dyfodol

Enw Llawn: _____

Llofnod: _____

Dyddiad: _____

This page is intentionally left blank